

Gysinge 2021-01-04

Till:

Avesta kommun, servicecenter@avesta.se

Miljöprövningsdelegationen i Dalarna, Länsstyrelsen Dalarna, dalarna@lansstyrelsen.se

Kopia till:

Länsstyrelsen i Dalarna, dalarna@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Gävleborg, gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Uppsala, [uppsala@lansstyrelsen.se](mailto: uppsala@lansstyrelsen.se)

Länsstyrelsen i Västmanland, vastmanland@lansstyrelsen.se

Heby Kommun, information@heby.se

Sala Kommun, kommun.info@sala.se

Sandvikens Kommun, medborgarservice@sandviken.se

Yrkande angående förslag på Vindkraftsetablering Skansen, med avseende påverkan i Färnebofjärdens nationalpark och Biosfärområde Älvsjökvarn Nedre Dalälven

Som biosfärområde utsett av Unesco och nominerat av Sveriges regering har Biosfärområde Älvsjökvarn Nedre Dalälven att verka för områdets långsiktiga hållbara utveckling i alla de tre hållbarhetsaspekterna ekonomisk, ekologisk och socialt. Färnebofjärdens nationalpark är kärnområde i biosfärområdet. Den tänkta etableringen av vindkraftsparken Skansen ligger i direkt anslutning till kärnområdet och dess buffertzonen vilket medför att upplevelsen av de natur- och upplevelsevärden själva inrättandet av nationalparken syftade till, det vill säga i kärnområdet, påverkas negativt.

I grunden är vi positiva till vindkraft och dess roll i omställningen mot ett mer hållbart energisystem. Vi ser gärna sådana etableringar och andra nytänkande miljövänliga tekniker i biosfärområdet, men etableringen av vindkraftsparken på den föreslagna platsen Skansen ser vi dock som olämplig med avseende på effekterna för bland annat besöksnäringen i nationalparken men även i angränsande naturområden och för kringliggande byar och samhällen.

Besöksnäringen och dess möjligheter för lokalsamhället är en viktig del för utvecklingen inom biosfärområdet, något som gjort att ett av våra fyra fokusområden är utveckling och stödande av hållbar besöksnäring. Ett fokus som har bäring tillbaka till 1986 då Nedre Dalälvens Intresseförening bildades av bland andra de sex ursprungliga kommunerna (i dag nio kommuner) som gränsar till Nedre Dalälven. Syftet var bland annat att tillvarata områdets möjligheter till unika naturupplevelser och utveckla dessa för att öka områdets turistiska attraktionskraft både på den nationella och internationella marknaden.

Detta underströks gemensamt av de fyra länsstyrelserna i Dalarna, Gävleborg, Uppsala och Västmanland i rapporten *Nedre Dalälven, ett planeringsunderlag och en samlad beskrivning av natur- och kulturvärden i ett område av riksintresse*. En rapport som togs fram i samband med avgränsningsprocessen år 2000 enligt 4 kapitlet 2 § Miljöbalken, MB (tidigare 3 kapitlet 2 § naturresurslagen, NRL). Rapporten syftar till att belysa området kring Nedre Dalälven, från en planeringshorisont och beskriva områdets förutsättningar att fungera och utvecklas som ett rekreationsområde av värde för hela landet, samtidigt som de lokala samhällena längs älven stimuleras till uthållig utveckling. I rapporten påtalas särskilt värdet av friluftslivet och turismen som en resurs för utveckling och det sägs också i rapporten att "man bör vid bedömning av ett företag inte bara tänka på de direkta störningar av miljön som kan uppstå, utan även på vilka ingrepp eller förändringar av miljön som företaget kan medföra i övrigt". I rapporten skrivs att "Riksintresset vid Nedre Dalälven grundar sig på de samlade natur- och kulturvärdena som idag kan identifieras och uppskattas i området". Och som exempel på detta anges bland annat att "utsikter och skönhetsvärden värnas och tillskapas", "estetiska värden befrämjas" samt "buller undviks".

Vid Skekarsbo byggs en ny entré till Färnebofjärdens nationalpark. Det blir den näst största entrén till nationalparken med en modern informationsplats vars syfte är att visa på och utbilda om fjärdmiljön med öar och viddar. Inför nationalparkens bildande uppförde Länsstyrelsen i Västmanland här ett numera mycket välbesökt utsiktstorn som smyger upp i linje med platsens trädkronor och bjuder besökaren en obruten vy ut över fjärdlandskapet med bakomliggande orörd horisontlinje. Bilden med montaget av vindkraftparkens torn (se bilagd bild på sidan 4) illustrerar tydligt den visuella inverkan på helhetsmiljön som uppstår från Skekarsbo-hållet och som från utsiktstornet blir än mer markant och tydligt påverkar den orörda naturupplevelsen som utgör kärnan i områdets attraktionskraft för besökare. En påverkan som blir tydlig från många andra väl besökta platser i och runt parken samt från fjärdens vatten.

Ser man till de ekonomiska förutsättningarna för långsiktigt hållbar utveckling av besöksnäringen i området runt Färnebofjärdens nationalpark bygger attraktionskraften på nationalparkens unika miljö med dess påtagliga vildmarks karaktär. Detta innefattar utblickar och vyer samt ljud och ljuspåverkan som om de förändras betyder att kvaliteten i upplevelsen för besökare försämras vilket direkt påverkar förutsättningarna negativt för entreprenörskaps- och företagsutveckling. En sådan förändring är tydlig med den föreslagna Skansen-etableringen.

Färnebofjärdens nationalpark är en viktig resurs för utvecklingen inom besöksnäringen för de fyra kommunerna Avesta, Sala, Heby och Sandviken som har del i nationalparken. Som exempel på omfattningen av betydelsen vill vi framhålla nationalparkens redovisade besöksiffror för säsongen 2019 med 85 000 besökare i parken och för säsongen 2020 där antalet ökade till hela 178 000 besökare (fram till november). Detta är betydande volymer som utgör en utomordentligt betydelsefull potential för det lokala näringslivets ekonomi och sysselsättning. Och det är därför av stor vikt att de kvalitetsvärden som besökarna kommer till parken för att ta del av skyddas. Bland annat i linje med det som redogjordes för i den

ovanstående rapporten avseende det visuella, estetiska och akustiska som attraherar och motiverar besökare till parken.

Det regionala destinationsbolaget Visit Dalarna motiverar besök i Färnebofjärdens nationalpark med exempelvis följande, "Oavsett om du besöker nationalparken för att vandra, fiska, titta på fåglar eller bara för att ta det lugnt kan du räkna med naturupplevelser utöver det vanliga" samt "Här råder en vildmarksstämning som har få motsvarigheter i södra och mellersta Sverige." Sala kommun presenterar Färnebofjärdens nationalpark som ett av kommunens "smultronställen" med naturupplevelser, lugn och ro. Upplevelsevärden som genom etablering av Skansen-projektet påverkas i stora delar av nationalparken samt det välbesökta Östa-området i Heby kommun.

Det är också av betydelse att uppmärksamma att det tidigare utpekandet av området för Skansen-etableringen som "riksintresse för vindbruk" togs bort 2013. En etablering som i det här fallet i så fall skulle innebära att ett icke riksintresse övertrumfar betydelsen av ett utpekat riksintresse enligt 4 kapitlet i Miljöbalken. Som sägs ovan har vi en i grunden positiv inställning till vindkraft och vi noterar att alternativ för vindkraftsetableringar erbjuds bl.a. med det nyligen utpekade "riksintresse för vindkraft-området" mellan Horndal och Garpenberg. Det är strax västerut från den föreslagna platsen och utan den stora påverkan i riksintressets och biosfärområdets kärnområde med Färnebofjärdens nationalpark som Skansen-området dessvärre innebär.

Vi yrkar att vindkraftsparken ej tillåts på den föreslagna platsen.

*För Nedre Dalälvens Intresseförening (NeDa),
huvudman för Biosfärområde Älvlandskapet Nedre Dalälven;*

Charlotta Heimersson, VD

Henrik Thomke, projektledare fokusområde Hållbar besöksnäring/turism

Magnus Pamp, koordinator Biosfärområde Älvlandskapet Nedre Dalälven

